

Duinkerken, 3 juli 1694

Ik heb de eer, Monseigneur, u te informeren dat ik op 29 van de vorige maand, tussen Texel en de Maas, twaalf mijl uit de kust, acht Nederlandse oorlogsschepen ben tegengekomen, waarvan er één onder de vlag van een schout-bij-nacht voer. Ik heb ze laten verkennen; mij werd verteld dat ze de graanvloot naar Frankrijk hadden tegengehouden en alle schepen hadden [onderzocht], nadat ze alle kapiteins hadden afgezet. Gezien deze situatie vond ik dat ik tegen hen moest vechten om de vloot van hen af te pakken.

Op de 29e, om drie uur 's nachts, met een zuidwestenwind, werd de vloot ontdekt; ze bevond zich ongeveer twaalf mijl ten westen van de Texel, waarlangs ze voer. Ik hield haar tot vijf uur in de gaten, toen ik zag dat ze werd geëscorteerd door acht Nederlandse oorlogsschepen onder bevel van een schout-bij-nacht. Ik bleef op twee kanonschoten afstand en riep de kapiteins bijeen voor een raadsvergadering. Hoewel ze ons in kracht zelfs sterker dan in aantal leken, vonden alle kapiteins dat ze aangevallen moesten worden als er graan voor Frankrijk te halen was. Om uit te vinden wat er aan de hand was, stuurde ik De Chamblaye, de commandant van de sloep, om te proberen een koopvaardijship te bereiken en navraag te doen.

Het leek ons hierna dat we niet langer moesten aarzelen om te vechten. We besloten dit te doen zonder rekening te houden met de grote ongelijkheid in strijdkrachten. Omdat alle kapiteins het met mij eens waren dat we de zaak moesten bespoedigen en de vijanden geen tijd moesten geven om te verkennen, stuurde ik ze terug, nadat ik hen had aangeraden om te proberen elkaar te naderen.

Hij voer onder de Nederlandse kanonnen door, waarvan hij het volle vuur ontving, en meldde mij dat deze vloot van Hecker was en bestemd was voor Duinkerken. dat het de dag ervoor was geconfronteerd met het Nederlandse eskader, dat het had veroverd door de kapiteins van enkele van de belangrijkste schepen gevangen te nemen en te vervangen door eigen Hollandse mensen, en zo [de vloot] had gedwongen de route naar Texel te nemen.

Om niet in verlegenheid te worden gebracht door het aantal, achtte ik het gepast om het commando over de "Portefaix" over te dragen aan de Monsieur de la Bruyère, eerste luitenant van de "Maure", om een van de schepen te bezetten die de vijand meer had dan wij, en gaf hem een bemanning van 120 man, die werden samengesteld uit de bemanning van de andere fluit en de sloep. De tijd die nodig was om de schepen gereed te maken, gaf de vijanden de tijd om iets naar de loefzijde te stijgen, omdat wij altijd op afstand bleven. De "Portefaix" lag onder de luwte van mijn eskadron, dat van de vijanden keerde terug en een deel werd tussen de fluit en ons afgesneden. De Sieur de la Bruyère nam de beslissing die hij had moeten nemen zonder verrast te zijn, diende tegelijk met mij, passeerde tussen de tweede en derde, veegde de breedtes van vier schepen met vastberadenheid af en ging op zoek naar zijn post; ik arriveerde toen bij de vijand.

Ik ging als eerste aan boord en koos de schout-bij-nacht [Prins Friso]. Hij had dezelfde bedoelingen als ik; hij kreeg er al snel spijt van. Ik viel hem zo fel aan dat hij binnen een half uur werd gepakt. De commandant heeft zes verwondingen, waarvan er drie dodelijk zijn; de tweede kapitein is gedood, twee luitenants en nog een gewond. Al mijn officieren sprongen aan boord en boekten veel heldendaden. De "Fortuné" voer voorop. Ze ging aan boord van de kop van de Nederlander [Prinses Amalia]; maar haar grijphaken waren gebroken en hun schepen werden weer van elkaar gescheiden.

Ze klampten zich nog meer vast aan de "Comte" en misten toen het schip [De Rozendaal] zich al had overgegeven; terwijl het schip dat volgde te hulp schoot, kon de "comte" er niet bij.

De "mignon" ging twee keer aan boord; de eerste keer kon het schip, omdat het te veel lucht had, het niet houden, en omdat het schip [Stad en Lande] waarmee het te maken had, bereid was zich te laten enteren, nam het hem de tweede keer mee; de kapitein en de Nederlandse luitenant raakten zwaar gewond. Een vaandrig en een garde-marinier van de "Mignon" raakten eveneens gewond.

"L'Adroit" ging aan boord van het schip [Zee Reep., Triton] waarmee het te maken had. Ze waren lang genoeg aan boord om alle officieren met ongeveer twintig man aan boord te laten springen. Het had zich overgegeven; maar zijn grijphaken waren gebroken en het schip met 56 kanonnen uit de wind zien aankomen om te enteren, en omdat het dat niet wilde ontwijken, stuurde het schip zijn mannen terug met zijn boot om weerstand te bieden. De heer Fricambault, luitenant van de "Adroit", werd gedood toen hij op het Nederlandse schip probeerde met zijn zwaard in de hand onder het voorschip te komen waar de bemanning haar toevlucht had gezocht, en de heer Gabaret raakte gewond.

De "Fortuné" trok de "Adroit" uit de zeestraat waarin dit grote schip zich had kunnen bevinden. Hij naderde het en dwong het te vluchten. Toen het zich vervolgens dicht bij de zeestraat bevond die de "Adroit" zojuist had verlaten, liet hij het overhalen zich aan hem over te geven. De "Jersey", die als laatste aan de beurt was, richtte zich, zoals het hoorde, tot de achterste; maar omdat het niet geënterd en gemanoeuvreed wilde worden om het te voorkomen, kon het het niet innemen zoals het had gehoopt; het enterde het, en de lading bleef niet hangen.

Hierna sloegen de vijf Hollanders op de vlucht; de "Jersey", de "Comte", de "Adroit" en de "Portefaix" achtervolgden hen en haalden hen in. Maar omdat mijn schip volledig onklaar was en niet meer kon varen, en omdat het belangrijk was de vloot, die vanaf het begin van de slag naar Duinkerken was gevaren, te beveiligen, riep ik hen terug.

Nadat ik de buit had veiliggesteld, waarvan het bevel was overgedragen aan de heren van La Bruyère, La Tour, La Sablière en Ravenel, en nadat ik de gevangenen had verdeeld en het eskader in zijn oude staat had hersteld, zeilde ik 's avonds uit om mij weer bij de vloot te voegen en deze te beschermen tegen verdere beledigingen.

U kunt duidelijk zien, mijnheer, uit het verslag dat ik u geef van de manoeuvres van elk schip, dat ze allemaal hun taak perfect vervulden, en dat niemand grotere vaardigheid en moed kan tonen dan alle kapiteins die hen bij deze gelegenheid aanvoerden.

Met diep respect, mijnheer, ben ik uw meest nederige en gehoorzame dienaar

Ridder Bart

vertaling: google translate

A Dunkerque, le 3 juillet 1694

J'ai l'honneur, Monseigneur, de vous rendre compte que, le 29 du mois passé, je rencontraï entre le Texel et la Meuse, 12 lieus au large, 8 navires de guerre hollandais, dont un portait pavillon de contre-amiral. J'envoyai les reconnaître; on me rapporta qu'ils avaient arrêté la flotte de grains destinée pour la France, et avaient amariné tous les vaisseaux qui la composaient, après en avoir tiré tous les capitaines. Je crus, dans cette conjoncture, devoir les combattre pour leur ôter cette flotte.

J'assemblai tous les capitaines des vaisseaux de mon escadre, et, après avoir tenu conseil de guerre où le combat fut résolu, j'abordai le contre-amiral monté de 58 pièces de canon, lequel j'enlevai à l'abordage, après demi-heure de combat. Je lui ai tué ou blessé 150 hommes. Le contre-amiral, nommé Hez de Frize (Hyde de Frize), est du nombre des blessés; il a un coup de pistolet dans la poitrine, un coup de mousquet dans le bras gauche, qu'on a été obligé de lui couper, et deux coups de sabre à la tête. Je n'ai perdu en cette occasion que 3 hommes et 27 blessés.

Le "Mignon" a pris un de ces huit vaisseaux, de 50 pièces de canon.

Le "Fortuné" en a pris un autre, de 30 pièces

Les 5 autres restant des huit dont un de 58 pièces, un de 54, deux de 50 et un de 40, ont pris la fuite après m'avoir vu enlever leur contre-amiral.

J'ai ramené ici trente navires de la flotte, lesquels sont en rade.

J'ai donné ce combat à la vue des vaisseaux de guerre danois et suédois qui servaient d'escorte à cette flotte, qui ont été témoins de cette action sans s'y mêler. Ils sont passés aujourd'hui avec le reste des vaisseaux de charge, au nombre de 66 voiles, pour aller en France.

Demain, j'aurai l'honneur de vous envoyer de plus ample détail de cette action. Je vous dirai seulement que le contre-amiral m'a dit qu'il avait reçu ordre du prince d'Orange d'arrêter et d'envoyer en Hollande tous les vaisseaux chargés de grains qu'il trouverait venir en France.

L'express qui vous rendra cette lettre est mon fils, qui a vu l'action aussi bien que le sieur Vandermeeche, mon beau-frère.

Je suis avec le profond respect que je dois, Monseigneur, votre très humble et obéissant serviteur.

Le Chevalier BART

P.S. Il y a, dans les trois navires hollandais pris, plus de 300 hommes tués ou blessés.